

Om prövningstillstånd

Jur. dr Bertil af Klercker kommenterade i tidigare nummer av denna tidskrift (sid. 83) ett rättsfall från regeringsrätten av den 20 november 1963. Vid prövning av disponenten Gösta Sandströms taxering år 1956 hade regeringsrätten i fråga om inkomst av rörelse medgivit avdrag för värdeminskning å byggnaderna å en i rörelsen ingående fabriksfastighet med viss procent av den del av inköpspriset för fastigheten, som beräknats ha belöpt å byggnaderna. Underinstanserna hade, då fastigheten varit bebyggd redan vid förvärvet, medgivit avskrivning allenast å taxerade byggnadsvärdet.

I anslutning till redogörelsen för målet ifråga anförde af Klercker: "Såsom ett kuriosum kan antecknas att samme skattskyldige till regeringsrätten överklagade även senare års taxeringar, för vilka reglerna om prövningstillstånd gällde. Prövningstillstånd meddelades emellertid icke, vilket kan synas materiellt stötande, men som väl måste tolkas som om regeringsrätten icke velat tillmäta utgången i det ifrågavarande målet alltför stor prejudicerande betydelse utan velat betona att det här närmast gällt en utredningsfråga."

De återgivna reflexionerna angående anledningen till att prövningstillstånd vägrades i följd målen ha föranlett förfrågningar hos red. och riktigheten av den uttalade uppfattningen har satts ifråga.

Enligt red:s uppfattning kan anledningen till att prövningstillstånd inte meddelades ha varit följande. Regeringsrättens utslag i målet angående 1956 års taxering får nog uppfattas såsom ett principavgörande. Men därför fanns icke anledning att meddela prövningstillstånd i

följdmålen, som rörde samma fråga. En prövning av dessa i sak kunde icke ge något ytterligare av intresse för lagtolkning och rättstillämpning. Prejudikatdispens kunde således icke komma ifråga. Att kammarrättens beslut i följd målen icke överensstämde med regeringsrättens avgörande av målet angående taxeringen 1956 torde ha saknat betydelse vid avgörandet av ansökningen om prövningstillstånd, då taxeringsförordningen icke innehåller någon bestämmelse om ändringsdispens. Red.

Med stort intresse har jag tagit del av ovanstående inlägg av Red: med anledning av min uppsats i tidigare nummer av denna tidskrift. Det vore glädjande om Red:s uppfattning vore riktig och min tolkning felaktig, ty i så fall skulle det Sandströmska målet kunna anses utgöra just det prejudicerande utslag, som man länge önskat skulle komma, och utslaget i regeringsrätten av den 8 januari 1964 skulle då icke behöva tillmätas någon prejudicerande betydelse.

Däremot måste jag vidhålla att det kan synas materiellt stötande att prövningstillstånd icke meddelades. För den skattskyldige, som vunnit ett mål i regeringsrätten beträffande ett visst års taxering, förefaller det nog svårförståeligt att han icke skall kunna få rättelse även i efterföljande års taxeringar, där exakt samma skattefråga är föremål för prövning. Att prövningstillstånd icke kan komma ifråga, enär de efterföljande målen i sak icke kunna "ge något ytterligare av intresse för lagtolkning och rättstillämpning" är troligen något som den skattskyldige har svårt inse i sådana fall, då regeringsrätten samtidigt förklarat honom ha rätt i sak.

I varje fall synes mig de aktuella rättsfallen visa att prövningstillståndsinsti-
tutet icke i alla lägen fungerar på ett till-
fredsställande sätt i sk följdmål. Om
man för närvarande icke önskar göra
några ändringar i själva reglerna för be-
viljande av prövningstillstånd, vilket sy-
nes vara naturligt då institutet prövats
under så kort tid, kunde man måhända
ändock på andra vägar undvika att såda-
na situationer uppkommer som i de Sand-
strömska fallen. Detta skulle tex kunna
tillgå på så sätt att kammarrätten aldrig
meddelade utslag i följdmål, förrän ut-
slag meddelats av regeringsrätten i det
äldre mål rörande samma skattefråga,
där prövningstillstånd söktes. En kon-
sekvens härav skulle bli att kammarrät-
ten icke borde på en gång pröva flera års
taxeringar för samma skattskyldiga, där
enahanda skattefråga är uppe och pröv-
ningstillstånd kan bli aktuellt. En sådan
praxis borde också kunna bidra till att
minska regeringsrättens arbetsbelastning.
Tänkbart vore vidare att giva förtur hos
regeringsrätten till sådana mål, till vilka
följdmål väntar i kammarrätten, varige-
nom ytterligare rationalisering borde kun-
na uppnås.

För den skattskyldige måste det i vilket
fall som helst förefalla såsom något av
ett mysterium om han vinner ett mål i
tex en värdeminskningsfråga i regerings-
rätten ifråga om 1960 års taxering, men
icke får rättelse i efterföljande års taxe-
ringar i samma fråga och i samma skatte-
instans, medan resultatet blivit ett annat
om kammarrätten ännu icke hunnit av-
döma efterföljande års taxeringar vid
den tidpunkt, då regeringsrätten medde-
lat sitt utslag i fråga om 1960 års taxe-
ring.

B. af K.

Normalbelopp för existensminimum

Till de lokala skattemyndigheterna.

Centrala uppborädsnämnden fastställde
den 3 september 1963 (nämndens tryckta
meddelande nr 4/1963) normalbelopp för
existensminimum att tjäna till ledning vid
bestämmande av existensminimum i det
särskilda fallet tills vidare under år 1964.

I proposition nr 33 till innevarande års
riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit höj-
ning vid inkomsttaxeringen av maximi-
beloppet för extra avdrag för nedsatt
skatteförmåga. Förslaget innebär i prin-
cip ett maximum för sådant avdrag på
4.500 kronor. Avdrag med högre belopp,
högst 1.000 kronor för varje oförsörjt
barn, skall dock vid tillämpning av de
särskilda bestämmelserna i 50 § 2 mom.
tredje stycket kommunalskattelagen om
extra avdrag vid existensminimum kunna
medges sådana barnfamiljer, vilkas in-
komst understiger existensminimum. Pro-
positionen har antagits av riksdagen.
Ändringarna träder i kraft dagen efter
författningens utfärdande och skall till-
lämpas första gången med avseende å
1964 års taxering.

I anledning av den ändrade lagstift-
ningen har nämnden fastställt nya nor-
malbelopp för existensminimum att räk-
nat från och med den 1 januari 1964 tjäna
till ledning vid bestämmande av existens-
minimum i det särskilda fallet att gälla
tills vidare under år 1964. Därvid har nor-
malbelopp fastställts beträffande envar av
de ortsgupper, som gäller lönegruppe-
ringen (SFS nr 498/1961, ändrad genom